

ANMELDELSE

fra mange forskellige bøger og artikler, der repræsenterer mange forskellige holdninger."

ROCKENS OG JAZZENS KILDER?

Carsten Møllerup: "Fra blues til beat. - Rock og jazz i samfundet." Munksgaard 1977

I den daglige tit trængte situation som musiklærere i gymnasiet må man hilse en bog som den her foreliggende velkommen. Den kunne jo netop opfylde det behov for kortere artikler om musik, som bl.a. findes i dagspressen, og som jeg i hvert fald indtil nu har forsøgt at få klippet ud og samlet. Jeg har længe syntes, at det ville være vigtigt af få bragt tekster om musik ind i undervisningen, vel at mærke tekster, der ikke er skrevet af "fagfolk" som vi kender dem fra universitetet, men artikler skrevet af "almindelige" mennesker med en mening om musik.

Carsten Møllerups bog indeholder 70 tekster, fordelt på to hovedafsnit. Først "Den rytmiske Musik" - med undertitlerne "Blues og Jazz mm." og "Beat og Rock mm." - og dernæst "Musikken i samfundet" med undertitlerne "Virkemidler og virkninger", "Protest og politik" samt "Profit og profession"

Jeg er desværre blevet temmelig skuffet over bogen. Ikke så meget på grund af de tekster, der er med. Jeg kan ikke bedømme dem indholdsmæssigt i forhold til, hvad der ellers findes, - området er stort, og jeg har ikke tilstrækkeligt overblik over det. Det, der skuffer mig, er redaktørens holdning til det, han har lavet. Han siger i forordet:

"Teksterne taler for sig selv - på godt og ondt. Der er ikke tale om præk, der skal sluges råt, for de er brudstykker

Dette er jeg enig i, men jeg synes, at det i højere grad bliver på ondt end på godt, og det skyldes, at vi ikke får sat teksterne i nogen sammenhæng. - Så korte tekster kræver for at kunne bedømmes en sammenhæng, et vist kendskab til forfatteren osv., og det mangler desværre helt.

En sammenhæng kan være flere ting, enten som sagt oplysninger om oprindelig sammenhæng, lidt fyldigere, end det findes her, - eller oplysninger om forfatterens baggrund for at skrive, som han gør. - Er han journalist? Er han sort eller hvid? - Sammenhængen kunne også udgøres af artiklens placering i den nye helhed, som bogen udgør. Redaktøren skriver i forordet, at hans redigering er sket loyalt over for forfatternes hensigter i de tilfælde, hvor artikler er klippet sammen, - men hvad med bogen som helhed? Hvad er redaktørens hensigt med at udvalge netop disse artikler? Hvad er han loyal overfor? Det fremgår ikke noget sted, hvad der er redaktørens holdning til emnet, og på hvilken måde han har valgt ud. Hvis vi kendte hans holdning, kunne vi i det mindste vurdere artiklerne i forhold til den. Som det fremstår, kan teksterne lige så godt være fremkommet ved lodtrækning som ved bevidst redigering, og hvis det er tilfældet, er det falsk varebetegnelse at anføre en redaktør på titelbladet. - Hvis det ikke er tilfældet, kunne det være interessant at høre lidt om redaktørens udvælgelseskriterier. For om muligt at få et indtryk af redaktørens arbejdsmetode fandt jeg på Musikvidenskabeligt Instituts bibliotek tre af de på litteraturlisten opførte bøger for at se, om jeg kunne finde frem til de citerede artikler. Det blev lidt af et detektivarbejde, som jeg her skal gøre rede for.

Den første bog, jeg fik fat i, var Sigfried S.-Joos/Barry Graves: "Rock Lexicon". Der er medtaget tre tekster fra denne bog, men de optræder ikke som leksikonartikler, de er derimod hentet fra det indledende "Einführung"-afsnit. - Mollerups artikel 13 findes i Rock Lexicon s. 13 fra linie 21 (fra oven) til og med s. 14, 1. afsnit + side 14 linie 31 til og med s. 15, 1. afsnit. Mollerups artikel 33 findes i Rock Lexicon s. 11, 3. + 4. afsnit. - Den i artikel 33 citerede (Neville) viser sig at være Richard Neville, udgiver af London-undergrundsbladet "Oz" og forfatter til bogen "Play Power", og man får også her at vide, at sociologerne Jürgen Friedrich og Frits Haag er fra Hamburg, og at de citerede resultater er fra en analyse, de har lavet for "Der Spiegel", - u nægtelig oplysninger, der må indgå i en vurdering af udtalelserne. Hvorfor er disse oplysninger ikke bragt videre?

Mollerups artikel 68 findes i Rock Lexicon spredt på s. 21 og 22.

Jeg fik dernæst fat i Nick Cohn: "Wopbopaloobop-lop bamboom", og mønseret gentog sig. Mollerups artikel 12 findes her s. 109, linie 1-4 + linie 21-29, s. 110, linie 1-2, s. 115, linie 21-31, s. 116, 1. afsnit. - Mollerups artikel er altså klippet ud af en artikel om soul, der i det hele fylder 20 sider. Hvorfor er netop disse bidder trukket ud?

Den tredje bog, jeg kiggede i, var Joachim E. Berendt: "Das Jazzbuch. Von Rag bis Rock". - Mollerups artikel 7 fandt jeg i afsnittet "Die Stile des Jazz" s. 14-15. Her fremgår det, at "den typiske amerikanske, og jo egentlig såre menneskelige forkærlighed for det store og stadig større format" (Mollerup s. 27) er en udtalelse, citeret, af Marshall Stearns. Den skal altså ikke tillægges Berendt. Mollerup stopper med cool jazz.

Berendt karakteriserer også hard bop og free jazz. Hvorfor er disse karakteristikker udeladt? - Ud af afsnittet "Die Stile des Jazz", der i alt er på 45 sider, har Mollerup klippet 9 linier. På den baggrund forekommer hans forslag til tværfaglig opgave tåbelig.

Endelig fandt jeg i Berendts bog følgende præsentation:

"Joachim Ernst Berendt blev født i 1922 i Berlin som søn af en præst, blev i 1945 som den første ansat ved Südwestfunk, han er forfatter til 11 bøger, der er oversat til 14 sprog. Udgiver af den årligt udkommende kalender "Jazz & Rock". Han grundlagde i 1964 Berliner Jazztage, i 1972 ledede han jazz-festivalen i forbindelse med de olympiske lege. Hans pladeproduktioner, herunder en serie "J.E. presents" fra Japan, er udgivet i hele verden. I en rundspørge i det amerikanske tidsskrift "Jazz & Pop" blev Berendt valgt til bedste europæiske jazzproducent. Berendt leder jazzredaktionen på Südwestfunk og producerer løbende radio- og fjernsynsprogrammer. Han har modtaget adskillige udmærkelser, herunder "Bundesfilmpreis" og det tyske fjernsyns kritikerpris."

(Berendt s. 2, min oversættelse).

Mollerup skriver i forordet, at der er foretaget sammenredigeringer af spredte afsnit, og det er hermed konstateret. Han skriver også, at det er gjort loyalt over for forfatternes hensigter, men her kan jeg ikke være enig. Det kan næppe være loyalt at udelade Richard Nevilles data, eller at den sociologiske undersøgelse er lavet for "Der Spiegel", eller at lade udtalelsen om "den amerikanske forkærlighed for det stadig større format" stå, som om den er Berendts og ikke Marshall Stearns'. Det er vel heller ikke loyalt at klippe et indledningsafsnit i småbidder, - et indledningsafsnit, der i et leksikon skal tjene til at give et overblik, og hvor de enkelte dele

skal ses i helheden, og endelig er det vel ikke loyalt at citere uden at angive de nøjagtige kilder.

Jeg indrømmer, at det ville give bogen et helt andet omfang, hvis oplysninger af den her nævnte karakter skulle med, men da redaktøren har siddet med artiklerne i den originale sammenhæng, ville det ikke have været uoverkommeligt at give oplysninger af ovenstående art. - Jeg mener, de er absolut nødvendige, hvis bogen skal kunne bruges. Idéen med at henvise til andre artikler kan have en uheldig virkning. Man kan på den måde "bevise" eller "modbevise" udgangsartiklens påstand ved at henvise til andre. Det minder om den måde, nogle kristne bruger skriftord på som argumenter og beviser for, at der eksisterer en Gud.

Jeg har dog trods alt brugt bogen enkelte gange, men det har udelukkende været artikler eller udsagn, som jeg og/eller eleverne har kendt baggrunden for eller forfatterne til (f.eks. musikerudtalelser eller danske artikler). Artiklerne har været brugt som udgangspunkt for en diskussion, og i den forbindelse har de været anvendelige. Jeg har ikke brugt spørgsmålene efter artiklerne, men de kan nok give inspiration og gode idéer.

Som jeg indledte med at sige, synes jeg, det er en fremragende idé med en antologi som denne, men på grund af de store mangler har den en meget begrænset værdi som kildesamling, fordi man ikke kan forholde sig kritisk til den på et rimeligt grundlag. Artikler i en bog står for mange gymnasieelever, især i 1.G, som "sandheden", og når man ikke kan problematisere dem, forstærkes denne virkning nemt.

Lars Nielsen